

Päätöksenteon umpisolmu

Näin poliitikkojen päällekkäiset
mandaatit jarruttavat
Suomen uudistumista

Natanael Rother
Visiting Fellow, EVA

natanaelrother@yahoo.de
[@natanaelrother](https://twitter.com/natanaelrother)
www.eva.fi

- Kansanedustajien, aluevaltuutettujen ja kunnanvaltuutettujen tupla- ja triplamandaatit ovat yksi syy Suomen kykenemättömyyteen saada aikaan rakenteellisia uudistuksia.
- Kansanedustajista 89 prosenttia on myös kunnanvaltuustojen jäseniä. Lähes 60 prosentilla kansanedustajista on samanaikaisesti valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen mandaatti.
- Kun kunnanvaltuutettu nousee kansanedustajaksi, hänen tilivelvollisuutensa äänestäjille hämärtyy, ja pääsy päättämään valtion varoista heikentää kannusteita pitää budjettikuria yllä paikallistasolla. Ennen kaikkea heikentyvät kannusteet kilpailukyvyn edistämiseen.
- Yleinen kansalaismielipide tukee vallan hajauttamista sen keskittämisen sijaan. Mandaattien kasautumista samoille henkilöille kannattaa pyrkiä estämään.

Suomella on viime vuosina ollut suuria vaikeuksia toteuttaa uudistuksia, jotka vauhdittaisivat talouskasvua, hillitsisivät julkisen velan kasvua ja edistäisivät aluekehitystä. Viime vuosikymmenten lukuisat yritykset uudistaa kuntia ja sosiaali- ja terveystalouksia ovat elävä todiste ala-arvoisesta poliittisesta päätöksenteosta. Yksi syy uudistusten kangerteluun löytyy poliittisen järjestelmän ytimestä: samat poliitikot vaikuttavat samanaikaisesti eduskunnassa, hyvinvointialueilla ja kunnissa. Syntyy osin risteäviä intressejä, jotka ajavat päätöksentekoa kohti umpisolmua.

Suomessa äänestäjien luottamus julkisiin instituutioihin on korkealla tasolla. Koska suomalaiset luottavat järjestelmään, he saattavat olla halukkaampia hyväksymään sen, että jotkut poliitikot saavat samanaikaisesti useampia mandaatteja.¹

Tämä ei ole kuitenkaan koko totuus. EVAn syksyn 2024 Arvo- ja asennetutkimus osoittaa, että 71 prosenttia suomalaisista rajoittaisi mandaatit yhteen (33 %) tai kahteen (38 %), mikä osoittaa, että korkeasta luottamuksesta huolimatta muutokselle nähdään tarvetta.

Poliitikkojen moninkertaiset mandaatit lisäävät todennäköisyyttä, että poliitikot asettavat etusijalle alueelliset ja paikalliset huolenaiheet silloinkin, kun heidän pitäisi miettiä kansallista etua.

Toisaalta tapauksissa, joissa hajautetun päätöksenteon tukeminen olisi ollut tarpeen, useilla mandaateilla toimivat poliitikot pitävät mielellään kiinni keskitetystä vallastaan. Useammalla pallilla istuminen helpottaa myös vastuun välttelyä ja ongelmien siirtämistä hallinnon tasolta toiselle. Hiljattain käyttöön otettu hyvinvointialueiden alueellinen taso on vain lisännyt päällekkäisistä mandaateista aiheutuvia ongelmia.

Suomen päätöksenteon umpisolmu ei johdu siitä, että poliitikot toimisivat väärin. Päinvastoin poliitikon näkökulmasta on jär-

kevää hankkia äänestäjien tuki ohjamaalla mahdollisimman paljon valtion resursseja kotiseudulle ja -kuntiinsa ja varmistamalla, että talousahdingon sattuessa valtio tulee aina apuun.

Jaetut vastuut tarjoavat myös kätevän tavan ottaa kunnia muiden saavutuksista tai syyttää muita epäonnistumisista.

Poliitikkojen mahdollisuus olla ehdolla kaikissa vaaleissa hyödyttää myös puolueita. Äänisaaliinsa maksimoimiseksi puolueen kannattaakin painostaa näkyvimpiä hahmojaan asettumaan ehdolle mahdollisimman moniin eri tehtäviin.²

Mandaattien kasautuminen vaikuttaa päätöksentekoon

Kevään 2023 eduskuntavaaleissa valittiin 200 kansanedustajaa, joista 178 (89 %) oli myös kunnanvaltuutettuja.³ Tämä osuus on kasvanut vaali vaalilta. Vuonna 2015 kunnanvaltuutettuina toimi

161 kansanedustajaa ja 171 vuonna 2019.

Ongelma on vain voimistunut.

Mandaattien kasautuminen on juurtunut syvälle Suomen poliittiseen kulttuuriin itsenäisen Suomen alkuaikojen alkaen.⁴

Uusien hyvinvointialueiden myötä mandaattien kasautumisongelma on vain voimistunut: hyvinvointialueiden valtuustojen jäseniksi valituista 77 prosenttia on myös kunnanvaltuustojen jäseniä.⁵ Lähes 60 prosentilla kansanedustajista on samanaikaisesti valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen mandaatti.⁶ Vaikka mandaattien kasautuminen ei ole ainutlaatuista Suomessa, sen laajuus on huomattavan suuri jopa kansainvälisesti vertailluna.⁷

Mandaattien kasautumisen ongelmaan on kiinnitetty huomiota aiemminkin. Jotkut ovat pelänneet vallan keskittymistä⁸ raja-

tulle ”superpoliitikkojen” piirille. Toiset taas ovat nähneet siinä uhan äänestäjien kuluttajansuojalle, kun vaaleilla valitut edustajat eivät ole läsnä niissä elimissä, joihin heidät on valittu.⁹

Jopa poliitikot ovat myöntäneet, että liian monista tehtävistä aiheutuva työtaakka voi olla vaikea hoitaa.¹⁰ Suomessa parhaillaan käytävä keskustelu heijasteleekin joitakin tutkimuskirjallisuudessa tehtyjä havaintoja (ks. *Päällekkäisten mandaattien eturistiriidat*).

Kannustinten ristiriita

Eturistiriitoja voi tarkastella arvioimalla poliitikon kannustimia edistää yleisiä hyvän politiikan tavoitteita, jotka ovat: 1) tilivelvollisuus, 2) kustannusten hallinta, 3) taloudellinen ja verotuksellinen kilpailukyky sekä 4) innovointi julkisten palvelujen tarjoamisessa (ks. *Arviointimenetelmän perusasiat*).

Poliitikon kannustimet edistää edellä mainittuja neljää tavoitetta vaihtelevat eri hallinnon tasoilla. Tämä johtuu eriävistä vastuualu-

Päällekkäisten mandaattien eturistiriidat

Ristiriitaiset roolit. Kunnan- tai aluevaltuustoissa istuvat kansanedustajat saattavat asettaa paikalliset edut valtakunnallisten etujen edelle. Heille tämä on järkevää, koska oman alueen etujen edistäminen valtion rahoilla vähentää heidän oman vaalipiirinsä taloudellista taakkaa. Esimerkiksi Sveitsissä tehdyt tutkimukset ovat osoittaneet, että myös ylemmillä hallinnon tasoilla toimivat pormestarit toimivat poikkeuksellisen menestyksekkäästi paikallisten kustannusten siirtämisessä ylemmälle hallinnon tasolle.¹⁶

Urakeskeisyys. Valituksi tuleminen on poliitikkojen tärkein ajuri.¹⁷ Mitä enemmän poliitikolla on mandaatteja, sitä enemmän hänen uransa riippuu politiikasta. Koska vaalitappio johtaisi uran katkeamiseen, poliitikolla on kannusteet varmistaa ainakin joidenkin poliittisten tehtävien säilyttäminen kasaamalla itselleen erilaisia tehtäviä julkisessa hallinnossa ja myös julkisesti omistetuissa yrityksissä. Tästä seuraa riippuvuus uudelleenvaalinnasta.

Kampanjointi politiikan tekemisen sijaan. Luottamustoimien hankkiminen voi olla poliitikoille keino edistää uraansa.¹⁸ Useat mandaatit voivat kasvattaa poliitikon suosiota ja äänimäärää kotikunnassa. Luottamustoimien lista voi myös auttaa vakuuttamaan potentiaalisia äänestäjiä poliitikon pätevyydestä. Suomea koskeva tutkimus vahvisti tämän osoittamalla, että ensimmäisen kauden ehdokkailla on suurin kannustin kerätä mandaatteja.¹⁹ Pyrkiminen eri tehtäviin vie aikaa ja vaivaa, mikä vähentää poliittiseen päätöksentekoon käytettävissä olevaa aikaa.

Monimutkaisuus ja työ määrä. Useamman mandaatin kasaantuminen kansanedustajalle vaikeuttaa eduskuntatyöhön keskittymistä.²⁰ Mahdollisia hyviä puoliakin on: useammalla pallilla istuva poliitikko saattaa ymmärtää entuvikkona eduskuntaan tulevaa paremmin, miten poliittinen järjestelmä toimii. Tämä voi auttaa häntä ottamaan paremmin huomioon muiden hallintotasojen tarpeet.

Päällekkäiset roolit. Monimandaattiset päätöksentekijät voivat joutua tilanteisiin, joissa heidän puolueettomuutensa päätöksentekijöinä kyseenalaistetaan.²¹ Esimerkiksi aluehallituksissa tai sen lautakunnissa on havaittu tilanteita, joissa päätöksiä on tehty esteellisyysnäkönsistä piittaamatta.²²

Arviointimenetelmän perusasiat

Arviointimenetelmä perustuu neljään eri tavoitteeseen hyvän politiikan mittarina. Kunkin tavoitteen kohdalla arvioidaan, ovatko politiikan kannustimet tavoitella niitä kullakin hallintotasolla vahvoja, keskitasoa vai heikkoa.

Tilivelvollisuus

- Tilivelvollisuus tarkoittaa sitä, missä määrin päätösten seuraukset ovat suoraan sidoksissa niiden tekemisestä vastaavaan hallinnon tasoon.
- Tilivelvollisuus tukee vastuullista ja harkittua toimintaa tekemällä äänestäjille selväksi, kuka on tehnyt päätökset.
- Tilivelvollisuuden toteutumisen tasoa arvioidaan sillä perusteella, missä määrin päätökset ovat sidoksissa päätöksiä tekevän hallintotason taloudelliseen riippumattomuuteen ja missä määrin hallinnolla on lainsäädännöllinen toimintavapaus päätöksiä tehtäessä.

Kustannusten hallinta

- Kustannusten hallinta tarkoittaa poliittisten päättäjien kykyä hallita julkisia menoja tehokkaasti.
- Kustannusten hallinta on olennainen osa julkisen talouden kurinalaisuutta ja sen varmistamista, että resursseja käytetään julkisia tarpeita parhaiten palvelevalla tavalla.
- Kustannusten hallinnan toteutumisen tasoa arvioidaan sen perusteella, kuinka vahvoja mekanismeja hallintotasolla on käytettävissään kustannusten hillitsemiseksi.

Taloudellinen ja verotuksellinen kilpailukyky

- Taloudellinen ja verotuksellinen kilpailukyky kuvastaa kykyä edistää talouskasvua ja julkisen talouden kestävyyttä (esim. verotuksen rakenteesta ja tasosta päättäminen, työvoiman saatavuus ja markkinamyönteinen sääntely-ympäristö).
- Kilpailukyky edistää investointeja, innovaatioita ja yleistä taloudellista elinvoimaa, joita tarvitaan, jotta kansalaiset voivat parantaa elintasoaan ja julkiset tehtävät voidaan rahoittaa.
- Kilpailukyvyn toteutumista arvioidaan sillä perusteella, miten hyvin kukin hallintotaso pystyy vaikuttamaan näihin.

Innovointi julkisten palvelujen tarjoamisessa

- Innovointi julkisten palvelujen tarjonnassa tarkoittaa sitä, missä määrin institutionaalinen ympäristö kannustaa luovien ja tehokkaiden ratkaisujen tekemiseen palveluiden laadun parantamiseksi.
- Innovointi on ratkaisevan tärkeää niukkuuden aikana, sillä sen avulla hallinnot voivat parantaa palvelujen laatua ja optimoida resurssien käyttöä. Tehokas innovointi tukee pitkän aikavälin taloudellista kestävyyttä ja kansalaisten luottamusta julkisiin palveluihin ja politiikkaan.
- Innovoinnin toteutumista arvioidaan sen perusteella, minkälaisia kannustimia innovointiin kullakin hallinnon tasolla on.

eista, rahoitusrakenteista ja hallinnon tasojen välisistä vuorovaikutussuhteista. Jotta päällekkäisten mandaattien vaikutusta tavoitteiden toteutumiseen voitaisiin arvioida, täytyy ensin arvioida, miten tavoitteet lähtökohtaisesti toteutuvat eri hallinnon tasoilla.

Valtion tasolla päättäjillä on vahvat keinot ja kannusteet tilivelvollisuuden ja kustannusten hallinnan kohdalla (Taulukko 1). Tämä johtuu siitä, että se on ainoa taso, joka käyttää yksinomaan itse hankittuja varoja eikä voi turvautua toiseen hallinnon tasoon ajautuessaan taloudellisiin vaikeuksiin. Kilpailukyvyyn ja innovoinnin kohdalla kuntataso voittaa. Tämä johtuu siitä, että kilpailu asukkaista ja yrityksistä on kovempaa kuntien välillä kuin Suomen ja muiden maiden välillä.

Hyvinvointialue on kolmesta hallinnon tasosta heikoin kaikilla neljällä mittarilla. Se saa tulonsa valtion rahoituksesta, joten sillä ei juurikaan ole kannusteita tehostaa varojen käyttöä, vaan vaikuttaa siihen, kuinka paljon

se saa valtiolta rahaa. Viime kädessä hyvinvointialue voi luottaa siihen, että valtio pelastaa sen rahojen loppuessa, koska laki takaa palveluiden tarjoamisen.

Kun alueilla ei liioin ole mahdollisuuksia keskinäiseen kilpailuun verotuksessa, sillä ei ole kannustimia tehdä alueen taloutta ja elinvoimaa edistäviä reformeja. Tämä koskee myös innovoinnin kannustimia.

Miten mandaatit vaikuttavat?

Kun yhden mandaatin lisäksi poliitikko saa lisää mandaatteja, kannustimet politiikka-tavoitteiden toteuttamiseen muuttuvat (Taulukko 2). Yleisesti ottaen moninkertaiset mandaatit heikentävät poliitikon kannustimia lähes kaikissa tapauksissa. Paikoitellen tuplamandaatista voi tosin olla myös hyötyä.

Jos poliitikko on samaan aikaan kunnan ja hyvinvointialueen valtuutettu, kaksoismandaatti voi lisätä kuntien välistä yhteistyötä,

Taulukko 1 Tavoitteiden toteutuminen eri hallintotasoilla

	Valtio	Hyvinvointialue	Kunta
Tilivelvollisuus	Vahvaa	Heikkoa	Keskitasoa
Kustannusten hallinta	Vahvaa	Heikkoa	Keskitasoa
Kilpailukyky	Keskitasoa	Heikkoa	Vahvaa
Innovointi	Keskitasoa	Heikkoa	Vahvaa

Taulukko 2 Kunnanvaltuutettujen kannustimien muutos mandaattien lisääntyessä

	Kunta	Kunta&hv-alue	Kunta&valtio	Kaikki kolme
Tilivelvollisuus	Keskitasoa	Heikkenee	Heikkenee	Heikkenee selvästi
Kustannusten hallinta	Keskitasoa	Heikkenee	Heikkenee	Heikkenee
Kilpailukyky	Vahvaa	Heikkenee	Heikkenee selvästi	Heikkenee
Innovointi	Vahvaa	Pysyy	Heikkenee	Heikkenee

mikä näkyy innovoinnin kannustimien mahdollisena paranemisena tai ainakin pysymisenä vahvana kuten kuntapäätäjällä oli alun perinkin. Alueellinen fokus kuitenkin heikentää kannustimia edistää oman kunnan talouskasvua, mikä näkyy kilpailukykymitarin heikkenemisenä. Selvästi heikompaan suuntaan kannusteet kehittyvät tilivelvollisuudessa ja kustannusten hallinnassa. Vastuualueet hämärtyvät ja ristiriitaiset prioriteetit vaikeuttavat budjettikurin ylläpitämistä.

Kun kunnanvaltuutettu nousee kansanedustajaksi, hänen kannustimensa toteuttaa hyvää politiikkaa heikkenevät kaikkien neljän mittarin kohdalla. Tilivelvollisuus hämärtyy ja pääsy päättämään valtion varoista heikentää kannusteita pitää budjettikuria yllä kuntatasolla. Se myös heikentää kannusteita innovointiin, mutta ennen kaikkea heikentävät insentiivit kunnan kilpailukykyyn edistämiseen.

Kolmen mandaatin tapauksessa kannusteet kaikkien neljän tekijän kohdalla heikkenevät, mutta eniten hapertuu tilivelvollisuus. Vastuut on hajautettu kolmelle eri hallinnon tasolle, joiden välillä saattaa ilmetä intressiristiriitoja. Keskitetyn päätöksenteon suosio kasvaa, ja taipumus ratkaista alueiden ja kuntien ongelmia lainsäädännöllä ja valtion rahoilla lisääntyy.

Muutokset poikkeavat hieman, kun tarkastellaan, miten kansanedustajan kannusteet

muuttuvat hänen tullessaan valituksi lisäksi muiden hallinnon tasojen edustajaksi (Taulukko 3).

Mandaattien kasaantuminen heikentää kannustimia kaikilla muilla mittareilla paitsi kilpailukykyyn osalta.

Kun kansanedustaja valitaan alue- tai kunnanvaltuutetuksi, kannusteet edistää kilpailukykyä saattavat pysyä ennallaan. Jos edustaja on lähtöisin seudulta, joka voisi hyötyä kilpailukykyyn parantumisesta, tuplamandaatti voi jopa kasvattaa kannusteita edistää kilpailukykytoimia. Toisaalta, jos edustaja tulee heikon kilpailukykyyn seudulta, hänen kannusteensa pitää huolta kansallisesta kilpailuvyöstä todennäköisesti heikkenevät entisestään, koska talouden kohentuminen omalla seudulla voisi realistisesti tapahtua vain pitkällä aikavälillä ja rakennemuutosten kautta. Sama vaikutuslogiikka vallitsee myös kolmen mandaatin tapauksessa.

Mandaattiongelman on ratkaisuja

Suomessa on tehty useita järkeviä ehdotuksia mandaattien kasaantumiseen puuttumiseksi. Yksi vaihtoehto on mandaattien määrän rajoittaminen yksittäistä henkilöä kohden¹¹, puolueiden epävirallinen sopimus mandaattien määrän rajoittamisesta tai jopa ehdokaskeksien vaalijärjestelmän uudistaminen. Edistystä ei kuitenkaan ole tapahtunut.

Taulukko 3 Kansanedustajan kannustimien muutos mandaattien lisääntyessä

	Valtio	Valtio&hv-alue	Valtio&kunta	Kaikki kolme
Tilivelvollisuus	Vahvaa	Heikkenee selvästi	Heikkenee	Heikkenee selvästi
Kustannusten hallinta	Vahvaa	Heikkenee selvästi	Heikkenee selvästi	Heikkenee selvästi
Kilpailukyky	Keskitasoa	Heikkenee/vahvistuu	Heikkenee/vahvistuu	Heikkenee/vahvistuu
Innovointi	Keskitasoa	Heikkenee selvästi	Heikkenee	Heikkenee

Pitäisikö Suomen keskittää poliittinen päätöksenteko pienen poliittisen eliitin käsiin, vai pitäisikö päätöksentekoa hajauttaa laajemmalle joukolle päättäjiä? Ilman vastausta tähän kysymykseen yristykset uudistaa Suomea pysähtyvät jo lähtöruutuun. Ilman selkeää suuntaa reformit ovat vaarassa jäädä yhtä puolivillaisiksi kuin hyvinvointialueiden käyttöönotto, jonka epäonnistuminen tunnustetaan jo laajalti. Aluevaltuustojen jäsenet kuvaavat rooliaan suurelta osin symboliseksi, ja hyvinvointialueilta puuttuu todellinen autonomia. Koska vaaleilla valitut edustajat eivät juurikaan pääse vaikuttamaan päätöksiin, on esitetty huolia alueiden demokraattisesta legitimitetistä.¹²

Yleinen mielipide tukee vallan hajauttamista keskittämisen sijaan. Poliitikkojen päällekkäisten mandaattien on todettu vähentävän luottamusta politiikkaan.¹³ EVAn Arvo- ja asennetutkimuksen mukaan yli kaksi kolmasosaa suomalaisista pitää ongelmallisena sitä, että sama henkilö voi toimia samanaikaisesti eduskunnassa, maakuntavaltuustossa ja kunnanvaltuustossa.¹⁴ Korkeasta yleisestä luottamuksesta huolimatta vain harva suomalainen uskoo voivansa vaikuttaa hallituksen päätöksiin.¹⁵

Poliittisen vallan hajauttaminen parantaisi Suomen kykyä toteuttaa uudistuksia, minkä lisäksi se parantaisi demokraattisen päätöksenteon legitimitettiä.

Viitteet

- 1 Karv ja Malmberg, (2023, 91).
- 2 Muiden mandaattien pitäminen ei aina lisää mahdollisuuksia tulla valituksi vielä useammille tasoille. Esimerkiksi Focault (2006) osoitti Ranskan osalta, että näin oli vain pormestareiden ja aluevaltuutettujen kohdalla, mutta ei "tavallisten" valtuutettujen kohdalla.
- 3 Perustuu vuoden 2023 eduskuntavaalien jälkeisiin tietoihin, ks. Haavisto (2023).
- 4 Arter ja Söderlund (2022).
- 5 Kuntaliitto (2022).
- 6 Arter ja Söderlund (2022), jotka ottivat huomioon, että Helsingissä ja Ahvenanmaalla ei ollut aluevaaleja.
- 7 Arter ja Söderlund (2022).
- 8 Salomaa (2022).
- 9 Teivainen (2022).
- 10 Lindholm (2023).
- 11 Ks. esimerkiksi Junkkari (2021), jossa ehdotettiin, että puolueiden puheenjohtajat ja ministerit eivät saisi asettua ehdolle aluevaaleissa.
- 12 Paananen, Heikkilä, Jäntti ja Haveri (2024).
- 13 Malmberg ja Karv (2023).
- 14 Haavisto ja Rother (2023).
- 15 OECD (2021).
- 16 Arnold (2017).
- 17 Freiburghaus, Arens ja Mueller (2020).
- 18 Arter ja Söderlund (2022).
- 19 Arter ja Söderlund (2022).
- 20 Van de Voorde (2019).
- 21 Ks. esimerkiksi Cardona (2015).
- 22 Salminen (2025).

Natanael Rother on EVAn Visiting Fellow ja Luzernin kantonin valtiovarainministerin neuvonantaja. Rotherin raportissa esittämät mielipiteet ovat hänen omiaan, eivätkä ne edusta Luzernin kantonin kantaa.

Lähteet

- Arnold, T. (2017). Playing the Vertical Power Game: The Impact of Local Authorities in Cantonal Parliaments on the Financing of Special Schools, *Swiss Political Science Review* No 23(2), <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/spsr.12247>
- Arter, D. ja Söderlund, P. (2022). When even the prime minister sits on the municipal council, Analysing the value of 'localness' and Finnish MPs' incentives to 'cumulate' in an open list voting system, https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/138431/Arter_S_oderlund2022_Article_WhenEvenThePrimeMinisterSitsOn.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Cardona, F. (2015). Tackling conflicts of interests in the public sector, https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2020/7/pdf/200724-BI-GGG2-en.pdf
- Focault, M. (2006). How Useful Is the Cumul des Mandats for Being Re-Elected? https://www.researchgate.net/publication/31968125_How_Useful_Is_the_Cumul_des_Mandats_for_Being_Re-Elected_Empirical_Evidence_from_the_1997_French_Legislative_Elections
- Freiburghaus, R., Arens, A. ja Mueller, S. (2020). With or against their region? Multiple-mandate holders in the Swiss parliament, 1985–2018. *Local Government Studies*, <https://doi.org/10.1080/03003930.2020.1832891>
- Haavisto, I. ja Rother, N. (2022). Aluevaalien valuviat – Suomalaiset rajoittaisivat poliitikkojen päällekkäisiä tehtäviä, *EVA Arvio* No 36, <https://www.eva.fi/blog/2022/01/11/suomalaiset-rajoittaisivat-poliitikkojen-paallekkaisia-tehtavia/>
- Junkkari, M. (2021). Party chairmen and ministers should not run for office in the regional elections, *Helsingin Sanomat*, <https://www.hs.fi/junkkari/art-2000008376957.html>
- Karv, T. ja Malmberg, F. (2023). Less is more or the more the merrier? Analysing attitudes towards multiple-mandate holding among local officeholders, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/1467-9477.12245>
- Kuntaliitto (2022). Valituista aluevaltuutetuista jopa 77 prosenttia istuvia kunnanvaltuutettuja, <https://www.kommunforbundet.fi/pressmeddelande/2022/hela-77-procent-av-de-invalda-i-valfardsomradesvalet-ar-fullmaktigeledamoter-i>
- Lindholm, J. (2023). Three heavy political assignments may be one too many – this is how Västnylän MPs think about being super politicians, <https://yle.fi/a/7-10032537>
- Malmberg, F. ja Karv, T. (2023). Jacks of all trades, masters of none? Multiple-mandate holding and trust in local government, *Local government studies* No. 50 (5), <https://doi.org/10.1080/03003930.2023.2282564>
- OECD (2021). Drivers of Trust in Public Institutions in Finland, https://www.oecd.org/en/publications/drivers-of-trust-in-public-institutions-in-finland_52600c9e-en/full-report.html#chapter-dle8120
- Paananen, H., Heikkilä, M., Jäntti, A. ja Haveri, A. (2024). Hyvinvointialueiden aluevaltuustojen rooli aluevaltuutettujen näkökulmasta, Policy brief No. 2024:1, <https://tietokayttoon.fi/documents/113169639/113170760/12-2024-Hyvinvointialueiden+aluevaltuustojen+rooli+aluevaltuutettujen+n%C3%A4k%C3%B6kulmasta.pdf/3b6e5c36-cc90-9ba5-9708-7b66b9a52d55/12-2024-Hyvinvointialueiden+aluevaltuustojen+rooli+aluevaltuutettujen+n%C3%A4k%C3%B6kulmasta.pdf?version=1.0&t=1716369761410>
- Salminen, J. (2025). Samanaikainen toiminta luottamustehtävissä kotimaisen julkishallinnon useilla eri tasoilla, Valtiovarainministeriön julkaisuja, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-877-4>
- Salomaa, M. (2022). Suomeen kasvoi kaikessa hiljaisuudessa joukko "superpoliitikkoja" – Asiantuntija varoittaa ongelmista, <https://www.hs.fi/pkseutu/art-2000009095413.html>
- Teivainen, A. (2022). Finnish politicians hogging seats at many levels of governance a threat to consumer protection, says think tank, <https://www.helsingin-kitimes.fi/finland/finland-news/politics/22277-finnish-politicians-hogging-seats-at-many-levels-of-governance-a-threat-to-consumer-protection-says-think-tank.html>
- Van de Voorde, N. (2019). Kingdom of fiefs? On the meaning of dual mandate- holding in Belgium, <https://biblio.ugent.be/publication/8626352/file/8626353>
- Van de Voorde, N. ja de Vet, B. (2020). Is all politics indeed local? A comparative study of dual mandate-holders' role attitudes and behaviours in parliament, *Swiss Political Science Review* No. 26(1), 51–72, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/spsr.12388>

Elinkeinoelämän valtuuskunta

Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA on elinkeinoelämän ajatuspaja, jonka tavoitteena on edistää yhteiskunnan pitkän aikavälin menestystä.

EVA toimii elinkeinoelämän ja yhteiskunnan vaikuttajien kohtaamispaikkana.

EVA tuottaa tietoa ja uusia näkökulmia julkiseen keskusteluun.

EVA Analyysit ottavat kantaa ajankohtaisiin kysymyksiin ja tarjoavat ratkaisuja yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Analyysit löytyvät EVAn kotisivuilta www.eva.fi.

ISSN 2342-0774 (Painettu) ISSN 2342-0782 (PDF)